

Värmlandsarkiv <regionvarmland@id2.idrelay.com>

fr 2018-10-19 13:43

Till:magnus.hakala@regionvarmland.se <magnus.hakala@regionvarmland.se>;

Kan du inte läsa detta html mail, klicka här.

Antecknat nr 3 | 2018

Värmlandsarkiv

Antecknat nr 3 | 2018

Ur gästboken då Lill-Babs besökte Sandgrund 1979

Sandgrund flyttar in på Värmlandsarkiv!

Värmlandsarkiv har tagit emot handlingar från det en gång populära dansstället Sandgrund, sedermera Blue Moon bar. Här finns bland annat gästböcker, fotografier, vinlistor och menyer från 1960-talet och fram tills att det stängde.

Arkivet ska nu ordnas och förtecknas och kommer sedan att finnas tillgängligt för allmänheten. En utställning med ett axplock ur detta roliga arkiv kommer att presenteras på Arkivens dag den 10 november utanför Arkivcentrums forskarsal.

Fotodatabasen Sofie

Värmlandsarkivs fotodatabas Sofie har nytt utseende och en ny adress. Den nya adressen är varmlandsarkiv.kulturhotell.se. Tänk på att uppdatera eventuella länkar, den gamla sidan kommer att släckas ned under hösten.

Vi firar Arkivens dag!

Årets tema är "Fest och glädje" och vi firar Arkivcentrum 20 år! Vi bjuder på föreläsningar om fest och firande och om dansstället Sandgrund. Trion *Börjes barnbarn* underhåller och vi inviger flera nya utställningar. Välkomna!

Vaktpatrull från första världskriget 1914-1918 vid Östra Järnvägsbron

Spår av första världskriget i Värmlandsarkivs handlingar

Den 11/11 klockan 11 på förmiddagen år 1918 tog första världskriget slut. Det är alltså snart 100 år sedan denna tragedi var till ända.

De allra flesta brukar förknippa världskriget med död, förintelse och storpolitik. Kriget påverkade dock människors vardag på en mängd olika sätt. Även ett icke krigförande land som Sverige berördes av kriget på sätt som sällan uppmärksammas i historieskrivningen. Undertecknad vill nu i samband med jubileet av krigsslutet bidra med en berättelse hämtad från värmländskt arkivmaterial. Berättelsen illustrerar hur vardagslivet för en enkel lantbrukare fick drastiska konsekvenser som en följd av de lagar och förordningar vilka inrättades under krigsåren. Det infördes lagar om bland annat ransonering, prisreglering och statsbeslag. Denna berättelse handlar om det sistnämnda.

Den 19 november 1917 stod Lantbrukaren Olof P. Johansson från Näverviken i Lungsunds socken vid Färnebo häradsrätt åtalad för brott mot förordningen inrättad den 5 februari 1917 angående ytterligare åtgärder för regleringen av brödsädesförbrukningen. Johansson anklagades för att under tiden mellan den 19 februari och den 31 maj ha förbrukat 993 kg havre som legat under statsbeslag. Enligt beslut skulle Johansson avstå 2210 kg men han hade bara levererat 1217 kg.

Johansson erkände gärning men hävdade i sitt försvar dels att han i sin summariska beräkning av havreskörden räknat för högt och dels att han som mjölkleverantör till Storfors bruk varit tvingad till gärningen ty "*om jag handlat annorlunda, blivit ytterst ringa tillförsel af mjölk till bruket*". Försvaret var förgäves, Johansson dömdes att betala 125 kr i böter till kronan för sin gärning.

Krig betyder alltså inte bara våldsamheter och storpolitik, världskriget innebar också att en enkel lantbrukare i Lungsund fick böta stort för att ha underlåtit att leverera den mängden havre som kronan hade ålagt honom.

Björn Midbøe, arkivarie

Arkivens dag 10 november

Dimmig oktobermorgon i seminarieparken.

HÖSTLOVSEXTRA

Kom och ta med barnen till Arkivcentrum! Aktiviteter lämpliga från 6 år och uppåt.

Tisdag 30 oktober - Detektiv i Arkivet!

Följ med på ett äventyr i arkivens spännande värld. Vi behöver din hjälp för att lösa gåtan. Vi samlas kl 17.00 på vån 3. Ingen föranmälan krävs.

Torsdag 1 november - Bokbinding och papperskonst!

Välkommen in till Värmlandsarkivs bokbinderi. Här kan du prova på enklare bokbinding samt papperskonst i 3D. Drop-in mellan 10-15. Ta gärna med en vuxen!

Några exempel från 1600- och 1700-talen på den tyska stilen.

Svårtytt men vackert

Den 11 oktober höll Peter Olausson, universitetslektor i historia vid Karlstads universitet, ett föredrag på Arkivcentrum som belyste handstilar från 1600- och 1700-talen.

I arkiven vi förvarar på Värmlandsarkiv har vi handskrifter från många olika tidsepoker och från många skilda verksamheter. Handstilarna varierar mycket och är ofta svåra att tyda, särskilt för nybörjaren, men även för den vana forskaren kan det ta tid att tolka en text.

Peter Olausson tog i sin föreläsning upp den tyska handstilen även kallad gotisk handskrift som var vanlig på 1600- och 1700-talen och som kan vara mycket svårtydd. Till exempel användes en tysk meningsbyggnad och delvis andra typer av bokstäver. Diakritiska tecken som t.ex. streck, bågar och prickar användes för att särskilja bokstäverna från varandra. Stor bokstav användes oftast inte i början av en mening utan kunde stoppas in på olika ställen i texten och var ofta snirkliga och svåra att uttyda. Interpunktionen användes på ett annat sätt då semikolon och komma var vanligare än punkt. Bokstäver kunde skrivas med öglebrytning, vilket innebär att bokstäver får en extra ögla eller bukt.

Mögelpåväxten kan visa sig i många olika former och färger, ibland är den riktigt vacker, men det är en förrädisk skönhet!

Mögel i arkiven

För att kunna garantera en så lång livslängd som möjligt på papper och annat material, så spelar förvaringsklimatet en avgörande roll. Det blir aldrig så tydligt som när en dålig miljö har gett grogrund för mögel i handlingarna.

Mögelsporer finns överallt i luften omkring oss, men normalt i så

Exempel på enklare bokbindning och papperskonst.

Boka någon av våra stadsvandringar!

Värmlandsarkiv, i samarbete med Föreningsarkivet i Värmland, erbjuder nu en ny dramatiserad stadsvandring - "Värmland i krigets skugga - kapten Fröding berättar" om beredskapsåret 1940.

Vi gör vandringen i tidsenliga kläder från 1930- och 40-talen. Handlingen är baserad på tidigare hemligstämplade dokument från försvarsmakt, länsstyrelse och polis. Med den här vandringen vill vi ge perspektiv på nutidens uppbyggnad av krisberedskapen.

Nytt för i år är att vi även erbjuder allmänheten att boka våra dramatiserade stadsvandringar genom [Visit Karlstad](#).

Kapten Fröding berättar

Konst på Arkivcentrum

Den 1 oktober invigdes utställningen med John Lundqvists konst på Arkivcentrum Värmland.

John Lundqvist är en unik värmländsk konstnär som använder tras mattor som duk till sina målningar. Han målar även

låga halter att det inte påverkar oss eller arkiven nämnvärt. Värme och fukt är dock gynnsamt för möglets tillväxt och om t.ex. pappershandlingar förvaras i sådant klimat så kan möglet lätt få fäste i dem och börja gro. Då kan det innebära både att handlingarna förstörs och hälsorisker för de som arbetar med dem.

Hur mycket vi människor påverkas beror på flera faktorer, bl.a. vilken mögelsvamp det är, koncentrationen av mögelsporer, damm och de kemiska ämnen som svampen producerar, samt hur känslig den som utsatts är. Besvären kan även visa sig på lite olika sätt. Ett samlingsbegrepp som används är "toxisk aveolit", som innebär akuta lungbesvär och kan yttra sig genom influensaliknande symptom. Normalt går besvären över efter 1-3 dagar, men fortsatt exponering kan ge mer långvariga problem.

På Värmlandsarkiv har vi en utarbetad rutin för hur vi ska agera om vi stöter på mögel i arkiven; hur materialet ska hanteras, hur vi ska skydda oss själva och hur vi ska arbeta med sanering av mögel.

akvarell, olja och snickrar i trä. I utställningen kan man se prov på två stora målningar på trasmatta samt flera mindre verk i akvarell. Utställningen pågår fram till den 30 november och går att se på våning 3.

John framför några av sina verk.

Region Värmland - www.regionvarmland.se

Vill du inte längre ha vårt nyhetsbrev - [avregistrera här](#).